

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДОЛОГІЧНИХ ЗАСАД ФОРМУВАННЯ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ОБОРОНИ

ТРЕТЯК А.М., доктор економічних наук, професор, член-кореспондент
НААН України, e-mail: tretyak2@ukr.net

МЕЛЬНИЧУК А.Ю., аспірант,
e-mail: kipit1990@gmail.com

Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління
Мінприроди України

Анотація. Новітні умови господарювання та становлення України як незалежної та суверенної держави, свідчать про потребу формування досконалої основи земельних відносин. При цьому ефективним їх регулюванням, для забезпечення однієї із основних норм Конституції України, а саме безпеки життєдіяльності населення для теперішніх поколінь і майбутніх, є удосконалення методологічних засад формування землекористування оборони. Зазначеним й обумовлено вибір напряму дослідження. Це пов'язано з тим, що одним з найбільш проблемних місць є розподіл земель оборони за цільовим призначення та функціональним використанням в межах цієї категорії. Зокрема не врахування багатofункціональності використання земель, накладання на категорію земель оборони сільськогосподарського та лісгосподарського землекористування. А також неоднозначність визначення цільового призначення земельних ділянок та формулювання функціонального використання за існуючою класифікацією.

Об'єктом дослідження є процес формування землекористування оборони. Для досягнення мети використовувалися такі методи дослідження, як: системний підхід, монографічний, загальнонаукові методи аналізу та синтезу, теоретичного узагальнення та порівняння, а також абстрактно-логічний.

В ході дослідження обґрунтовано доцільність розподілу земель оборони за функціональними типами (підтипами) землекористування. Запропоновано модель методологічного процесу розподілу земель оборони залежно від основних функцій землі у суспільстві та від оборонно-безпекових, соціальних, економічних, екологічних та технологічних суспільних інтересів для встановлення режиму (регламентів) землекористування. Пріоритети типів (підтипів) землекористування в межах земель оборони рекомендовано розташувати в порядку зменшення, залежно від функцій землі в розвитку суспільства та обороноздатності країни.

Запропонований підхід до розподілу земель оборони дозволить здійснити науково-обґрунтовану їх класифікацію за типами (підтипами) землекористування і сформулювати відповідні режими використання й охорони земель та інших природних ресурсів. А також встановити обмеження і обтяження, завдяки цьому забезпечиться безпека життєдіяльності населення, як для теперішніх поколінь, так, і для майбутніх.

Ключові слова: землекористування оборони, категорії земель, типи землекористування, режим землекористування.

Вступ

Земля як унікальний об'єкт у системі суспільних відносин, на який спрямовані інтереси всіх членів людського суспільства, є універсальним чинником суспільного життєзабезпечення, а саме як:

- 1) предмет і засіб праці в базових галузях виробництва, зокрема в сільському і лісовому господарстві;
- 2) просторовий базис існування кожної людини в усіх без винятку формах його життєдіяльності;
- 3) носій багатих природних ресурсів;
- 4) територіальна основа державності й національного самовизначення.

Саме тому до системи земельних відносин та землекористування залучені у прямій й опосередкованій формах усі члени суспільства. Надаючи цим відносинам різноманітності потреб, які перетинаються, взаємодоповнюються або, навпаки, виключають одна одну, інтересів, ціннісних настанов, орієнтації і мотивацій [1].

Це означає, що система земельних відносин та землекористування є складною категорією загальнонаціональних (в тому числі оборонно-безпекових), групових (територіальних) та індивідуальних інтересів. Які можуть виникати з приводу розподілу й перерозподілу земельних ресурсів, їх продуктивного та ефективного використання, а також охорони й раціонального відновлення втрачених під час господарської діяльності корисних споживчих властивостей землі. Вона виділяється у виняткову соціально-економічну та оборонно-безпекову категорію через специфіку землі як унікального об'єкта загальних багатоцільових інтересів, а саме виходячи з трієдиної функції землі:

- 1) просторового операційного базису:

- 2) інтегрального природного ресурсу – джерела продовольства і засобу виробництва;
- 3) носія суспільно-соціальних інтересів і екологічних умов життя населення, у системі суспільних інтересів.

Ефективність землекористуванням необхідно розглядати в п'яти аспектах: суспільному, соціальному, економічному, екологічному та оборонно-безпековому. Відповідно, безліч земельних інтересів, які виникають у суспільстві, можна умовно поділити на групи [2]:

- а) інтереси з приводу ефективного опанування природних властивостей земельного ресурсу (еколого-технологічні інтереси);
- б) інтереси з приводу товарно-грошових параметрів земельної власності (соціально-економічні інтереси);
- в) інтереси з приводу оборонно-безпекових параметрів землекористування (суспільні інтереси). Цей пункт є авторським доповненням.

Саме тому, у системі суспільних інтересів землекористування оборони необхідно розглядати, крім соціального, економічного та екологічного ще і в четвертому аспекті – суспільному із включенням оборонно-безпекового.

Проведений аналіз наукової літератури дозволяє стверджувати, що дослідженню цієї проблеми тією чи іншою мірою приділяли увагу такі вчені: Гаража О., Дяченко В., Романюк М., Лісова Т., Мартин А., Третяк А. та інші. Проте дослідження здебільшого носять загальнотеоретичний характер і стосуються окремих аспектів права користування землями оборони. Більш вагомий вклад у дослідження цього напрямку мають закордонні науковці, зокрема Белін Дж., Гагзад А., Садегі Ф., Хартлі, К. [3, 4, 5] та інші.

Тому, на даному етапі реформування Збройних сил України, а саме приведення їх діяльності до європейських вимог, питання режиму землекористування набуло особливої актуальності і потребує відповідних вирішень.

Таким чином, *об'єктом дослідження є процес формування землекористування оборони для забезпечення безпеки життєдіяльності населення.*

Мета роботи – дослідити особливості методологічних засад формування землекористування оборони та сформулювати відповідні пропозиції щодо землевпорядного процесу.

Методика проведення досліджень

Теоретичну основу дослідження становили сучасні положення і принципи економічної теорії, економіки земле- та природокористування, численні наукові праці вітчизняного та світового значення з питань, що пов'язані із сутністю завдань, які вирішуються в даній статті. При дослідженні були використані наступні наукові методи: системний підхід – при дослідженні сутності оборонної безпеки життєдіяльності для забезпечення безпеки життєдіяльності населення; монографічний – для аналізу наукових поглядів вчених щодо досліджуваної проблеми й нормативних документів, що стосується об'єкта дослідження; загальнонаукові методи аналізу та синтезу, теоретичного узагальнення та порівняння – при уточненні понятійно-категоріального апарату, дослідженні зарубіжного досвіду безпеки життєдіяльності населення; абстрактно-логічний – для теоретичних узагальнень і обґрунтування мети і формування висновків.

Результати досліджень та обговорення

Конституцією України (ст. 3) закріплено норми: «Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави» [6]. Визнання життя і здоров'я людини найвищою соціальною цінністю вимагає особливого ставлення до конкретних умов її життєдіяльності, зокрема до використання землі та її природних ресурсів. Соціально-економічні, екологічні та оборонно-безпекові відносини мають слугувати насамперед інтересам усіх громадян України (*національним інтересам*). Вони мають бути зрозумілими для всіх громадян і всебічно підтримуватися громадянським суспільством у відкритому діалозі [7].

За дослідженнями [1], земельні інтереси, які виникають у суспільстві в системі економіки землекористування, поділяються на три групи:

- 1) у сфері розподілу і перерозподілу земельних ресурсів *перша група* суспільних земельних інтересів (*соціальна*) орієнтується на параметри розмірів власності для різних соціальних груп та форм землекористування;
- 2) *друга економічна група* суспільних земельних інтересів у сфері розподілу та перерозподілу земельних ресурсів спрямована на структуру земельної власності за складом, поєднанням і пропозиціями, які складають економічні форми землекористування;

3) *третья група* суспільних земельних екологічних інтересів орієнтується на параметри функціонально-господарської структури земельного фонду. Вона фокусується на масштабах, пропорціях і пріоритетах його розподілу за ступенем господарського освоєння (освоєні, слабо освоєні та неосвоєні). А також на видах і категоріях (*рілля, сіножаті, пасовища, території під забудовою, лісові угіддя, чагарники, болота тощо*) й інтенсивності експлуатації та антропогенної дії. Як суспільні, так й індивідуальні інтереси, здебільшого, однаковою мірою орієнтовані на підтримання найефективнішої екологічної структури земельного фонду, яка організовується під час землеустрою.

Необхідно виділити ще один аспект напрямів прояву суспільних інтересів і залежностей, це *оборонно-безпековий*. Тут землекористування виділяється в надзвичайний блок у системі соціально-економічних та екологічних відносин через специфіку землі як своєрідної категорії національних інтересів й виняткового виду територіального ресурсу.

З урахуванням історичного досвіду, сучасного соціально-економічного й екологічного стану в Україні, етнічних і культурних чинників, стратегічною метою формування землекористування оборони є забезпечення найраціональнішого використання земель, всебічної охорони і створення на цій підставі екологічно безпечного землекористування.

В цьому зв'язку, проблема розподілу земель є однією з традиційно складних і, до цього часу, до кінця не вирішених проблем [8, 9]. *По-перше*, завдання розподілу земель з точки зору наукового підходу повинна ви-

рішуватися із застосуванням методів дискретної математики, методів кластерного аналізу, теорії перебору і інших методів математичної статистики. *По-друге*, підходи до розподілу земель пов'язані із особливостями функцій, які земля виконує у суспільстві, вибраними критеріями до класифікації земель, яка в свою чергу не може бути абсолютною і єдиною на всі випадки життя. Такий підхід неможливий навіть теоретично. Отже, розподіл земель повинен здійснюватися на основі чітко визначених цільових критеріїв, параметрів та ознак, система яких визначається конкретною предметною областю та вимогами конкретних груп землекористувачів.

Разом з тим, перерозподіл земель повинен здійснюватися залежно від цих потреб та інтересів людей (суспільства). Адже, земля як природний ресурс залежно від цінності і наявності тих чи інших природних ресурсів, виконує такі функції [10]:

- основа життя людини, джерело задоволення її першочергових потреб, найважливіша умова існування змінюваних людських поколінь;
- базова основа всіх існуючих біоценозів і біосфери в цілому;
- основне джерело естетичної краси і багатства всього природного комплексу в цілому.

В цьому зв'язку, землекористування оборони необхідно класифікувати за особливим і іншими режимами використання і охорони земель та інших природних ресурсів, на підтипи:

- землекористування із незначним ступенем еколого-економічного ризику;
- землекористування із значним ступенем еколого-економічного ризику;

- землекористування із підвищеним ступенем еколого-економічного ризику;
- землекористування із катастрофічним ступенем еколого-економічного ризику.

Наведена класифікація дає змогу більш повно розкрити категорію еколого-економічного ризику в землекористуванні оборони та зумовлює подальший розгляд його особливостей.

Використовуючи розуміння сутності розподілу земель для оборонно-безпекових цілей можна сформулювати його поняття. Так, *розподіл земель для оборонно-безпекових цілей* є процесом розподілу земель із врахуванням потреб обороноздатності держави. У свою чергу, він має бути направлений на задоволення суспільних інтересів держави щодо оборонно-безпекових потреб, із відповідним функціональним зонуванням використання і охорони земель та інших природних ресурсів (за *підтипами землекористування*) з врахуванням різноманітних ступенів еколого-еко-

номічного ризику. Здійснення науково-обґрунтованого розподілу земель за типами (*підтипами*) землекористування, цільовим призначенням та функціональним використанням є однією із функцій держави щодо реалізації земельної політики у сфері оборони.

Таким чином, сутність розподілу земель полягає у збалансуванні протиріч у потребах в земельних ділянках держави для оборонно-безпекових цілей і наявності (*можливістю виділення зон підтипів землекористування*) земельних та інших природних ресурсів відповідної кількості і режиму землекористування.

Тому, розподіл земель за типами (*підтипами*) землекористування в межах категорії земель оборони має здійснюватись на основі еколого-економічних ознак та методів використання і охорони земель й інших природних ресурсів. Виходячи із функцій землі, які вона виконує в обороноздатності країни, доцільно виділити:

- 1) землі, які використовуються як територіальний базис сфери оборони;

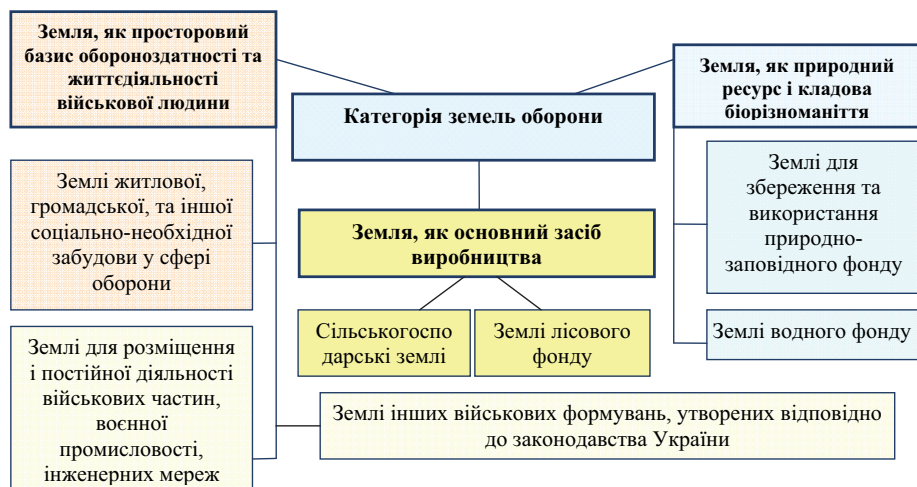

Рис. 1. Логічно-смысловая схема розподілу земель оборони за функціональними типами (підтипами) землекористування

- 2) землі з особливим режимом використання, в тому числі і природоохоронним;
- 3) землі, які використовуються як основний засіб виробництва.

Пропозиції авторів щодо удосконалення розподілу земель за функціями використання відображені на рис. 1.

Викладене обумовлює здійснення зміни методологічного процесу розподілу землекористування в межах категорії земель оборони (рис. 2).

Таким чином, модель методологічного процесу розподілу земель в межах категорії оборони в Україні повинна базуватися на функціях землі, які вона виконує в розвитку суспільства. В основу розподілу земель мають бути покладені типи (підтипи) землекористування залежно від оборонно-безпекових, соціальних, економічних і екологічних суспільних інтересів із врахуванням режиму використання земель і інших природних ресурсів.

Рис. 2. Логічно-смысловая модель методологічного процесу розподілу земель оборони за типами (підтипами), цільовим і функціональним використанням (авторська розробка із використанням джерела [10])

На практиці проблемною є ситуація, коли земельна ділянка може одночасно належати до кількох категорій земель. Наприклад, коли до земель оборони входять землі лісового та водного фонду, землі сільськогосподарського призначення тощо (*дуже поширена ситуація*). Чинне земельне законодавство не регулює співвідношення між режимами різних категорій земель, крім випадків оподаткування земельних ділянок земельним податком. Для земель оборони, колізії, що виникають між різними правовими режимами, становлять серйозну проблему.

Виходячи із цього, вважаємо за потрібне визнати можливість належності однієї земельної ділянки земель оборони одночасно до кількох типів (*підтипів*) землекористування. При цьому слід встановити правила (*регламенти*) землекористування використовуючи інституції обмеження у використанні земель та інших природних ресурсів і обтяжень прав на земельні ділянки. Насамперед, це можливо шляхом встановлення пріоритетності типів (*підтипів*) землекористування над іншими.

Видається, що пріоритети типів (*підтипів*) землекористування в межах земель оборони слід розташувати таким чином (в порядку зменшення):

- *особливо охоронювані території* (земельні ділянки військового майна: будинки, споруди, передавальні пристрої, всі види озброєння, бойова та інша техніка, боєприпаси, пально-мастильні матеріали, продовольство, технічне, аеродромне обладнання тощо);
- *охоронювані території* (земельні ділянки природоохоронного, історико-культурного, оздоровчого використання);
- *земельні ділянки природних екологічних систем* (лісові угіддя, водні

та водно-болотні угіддя, ділянки природного степу);

- *сільськогосподарські угіддя*;
- *землі рекреаційного використання*;
- *інші землі* (що використовуються для житлової та громадської забудови, несільськогосподарські угіддя в складі земель оборони тощо).

Висновки

При дослідженні авторами запропоновано схему розподілу земель оборони за функціональними типами (*підтипами*) землекористування. Суть її полягає в тому, що в межах категорії земель оборони здійснюється їх розподіл за функціями землі: територіальний базис розміщення об'єктів оборони та місць проживання військових; основний засіб виробництва для виробництва сільськогосподарської продукції та лісокористування; природний ресурс та кладовище живої і не живої природи в охоронюваних та інших зонах. В подальшому визначаються типи (*підтипи*) землекористування залежно від оборонно-безпекових, соціальних, економічних, екологічних та технологічних суспільних інтересів для встановлення режиму (*регламентів*) землекористування.

Література

1. Третяк А.М. Екологія землекористування: теоретико-методологічні основи формування та адміністрування: монографія. Херсон: Гринь Д.С., 2012. 440 с.
2. Третяк А.М. Економіка землекористування та землевпорядкування: навч. посіб. К.: ТОВ ЦЗРУ, 2004. 542 с.
3. Sadeghi F., & Haghzad A. Application of passive defense principles and approaches in urban planning with emphasizing land use (Case Study Ramsar). Research Journal of Fisheries and Hydrobiology. 2015. No. 10(9). Pp. 34–39. URL:

- <https://pdfs.semanticscholar.org/2e03/72e4313e9dfc795f766fc67507015da998ea.pdf?ga=2.78380637.859391505.1582017794-1114454246.1581411439>.
4. Hartley, K., Belin J. The Economics of the Global Defence Industry. Routledge Studies in Defence and Peace Economics. 616 p.
 5. Abazarlou S. Establishing the Passive Defense Rules for the use zonings in master Plan: A Sustainable Development Approach. Conference: international congress on structure architecture & urban development, At Iran, tabriz. 2014. URL: https://www.researchgate.net/publication/269692162_Establishing_the_Passive_Defense_Rules_for_the_use_zonings_in_master_Plan_A_Sustainable_Development_Approach.
 6. Конституція України: Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 18.15.2020).
 7. Ковалів О. Звершення земельної реформи в Україні: нова парадигма: монографія. К.: ДІА, 2016. 416 с.
 8. Лобуцько А.В. Еволюція розвитку поділу земель за їх категоріями як основним цільовим призначенням. Землевпорядний вісник. 2015. № 11. С. 17–22.
 9. Лобуцько А.В. Поділ земель за основним цільовим призначенням як функція управління землекористуванням в Україні. Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. 2016. № 1-2. С. 165-171.
 10. Лобуцько А.В. Еколого-економічні основи розподілу земель за їх категоріями як основним цільовим призначенням: дис. ... канд. екон. наук. К.: 2018. 256 с.
 2. Tretiak, A. M. (2004). *Ekonomika zemlekorystuvannia ta zemlevporiadkuvannia*. Kyiv: TOV TsZRU, 542.
 3. Sadeghi F., & Haghzad A. (2015). Application of passive defense principles and approaches in urban planning with emphasizing land use (Case Study Ramsar). *Research Journal of Fisheries and Hydrobiology*, 10(9): 34-39. Available at: <https://pdfs.semanticscholar.org/2e03/72e4313e9dfc795f766fc67507015da998ea.pdf?ga=2.78380637.859391505.1582017794-1114454246.1581411439>.
 4. Hartley, K., Belin J. (2019). The Economics of the Global Defence Industry. Routledge Studies in Defence and Peace Economics, 616.
 5. Abazarlou S. (2014). Establishing the Passive Defense Rules for the use zonings in master Plan: A Sustainable Development Approach. Conference: international congress on structure architecture & urban development, At Iran, tabriz. Available at: https://www.researchgate.net/publication/269692162_Establishing_the_Passive_Defense_Rules_for_the_use_zonings_in_master_Plan_A_Sustainable_Development_Approach.
 6. The Verkhovna Rada of Ukraine (1996), The Law of Ukraine «Constitution of Ukraine». Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (Accessed: 18.01.2020).
 7. Kovaliv O. (2016). *Zvershennia zemelnoi reformy v Ukraini: nova paradyhma*. Kyiv: DIA, 416.
 8. Lobunko, A.V. (2015). *Evoliutsiia rozvytku podilu zemel za yikh katehoriiami yak osnovnym tsilovym pryznachenniam. Zemlevporiadnyi visnyk*. [The evolution of the land division by its category as the main designated purpose]. *Land Management Journal*, no 11, pp. 17–22.
 9. Lobunko, A.V. (2016). *Podil zemel za osnovnym tsilovym pryznachenniam yak funktsiia upravlinnia zemlekorystuvanniam v Ukraini*. *Zemleustrii, kadastr i monito-*

References

1. Tretiak, A. M. (2012). *Ekolohiia zemlekorystuvannia: teoretyko-metodolohichni osnovy formuvannia ta administruvannia*. Kherson: Hrin D. S., 440.
9. Lobunko, A.V. (2016). *Podil zemel za osnovnym tsilovym pryznachenniam yak funktsiia upravlinnia zemlekorystuvanniam v Ukraini*. *Zemleustrii, kadastr i monito-*

rynzh zemel.[The division of the land by its main designated purpose as a function of the land-use management in Ukraine] Land management, cadastre and land monitoring, no 1-2, pp 165-171.

10. Lobunko, A.V. (2018). The ecological and economic bases of land distribution by their categories as the main target: Abstract of Ph.D. dissertation, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. Kyiv, Ukraine, 256.

Tretiak A., Melnychuk A.

METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF FORMATION LAND USE OF DEFENSE

[https://doi.org/](https://doi.org/10.31548/zemleustriy2020.01.09)

10.31548/zemleustriy2020.01.09

Abstract. The new economic conditions and the emergence of Ukraine as an independent and sovereign state testify to the need to form a perfect basis for land relations. At the same time, their effective regulation, in order to ensure one of the basic norms of the Constitution of Ukraine, namely the safety of life of the population for present generations and future, is to improve the methodological foundations of the formation of land use defense. The choice and direction of the study are specified and stipulated. This is due to the fact, that one of the most problematic places is the allocation of defense lands for their intended purpose and functional use within this category. In particular, it does not take into account the multifunctionality of land use, the imposition on the category of lands of defense of agricultural and forestry land use. As well as ambiguity in determining the purpose of land and formulating functional use according to the existing classification.

The object of the study is the process of forming land-use defenses. To achieve this goal, we used such research methods as systematic approach, monographic, general scientific methods of analysis and synthesis, theoretical generalization and comparison, as well as abstract-logical.

The feasibility of the distribution of defense lands by functional land use types (subtypes) substantiated during the study. A model of the methodological process of distribution of defense lands proposed, depending on the basic functions of land in society and on the defense-security, social, economic, environmental and technological public interests for establishing the regime (regulations) of land use. It recommended prioritize the types (subtypes) of land use within defense lands, in descending order, depending on the functions of the land in the development of society and the country's defense capability.

The proposed approach to the distribution of defense lands will allow them to carry out a scientifically sound classification of land use types (subtypes) and to form appropriate regimes for the use and protection of land and other natural resources. As well as imposing restrictions and burdens, this will ensure the safety of life of the population, both for present generations and for future ones.

Keywords: land use of defense, land category, land use types, land use regime

Третьяк А. Н., Мельничук А. Ю.

МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ФОРМИРОВАНИЯ ЗЕМЛЕПОЛЬЗОВАНИЯ ОБОРОНЫ

[https://doi.org/](https://doi.org/10.31548/zemleustriy2020.01.09)

10.31548/zemleustriy2020.01.09

Аннотация. Новые условия хозяйствования и становления Украины как независимого и суверенного государства, свидетельствуют о необходимости формирования совершенной основы земельных отношений. При этом эффективным их регулированием, для обеспечения одной из основных норм Конституции Украины, а именно безопасности жизнедеятельности населения для нынешних поколений и будущих, является совершенствование методологических основ формирования землепользования обороны. Этим и обусловлен выбор направления исследования. Это связано с тем, что

одним из самых проблемных мест является распределение земель обороны по целевому назначению и функциональным использованием в пределах этой категории. В частности, не учета многофункциональности использования земель, наложения на категорию земель обороны сельскохозяйственного и лесохозяйственного землепользования. А также неоднозначность определения целевого назначения земельных участков и формулировки функционального использования по существующей классификации.

Объектом исследования является процесс формирования землепользования обороны. Для достижения цели использовались такие методы исследования, как: системный подход, монографический, общенаучные методы анализа и синтеза, теоретического обобщения и сравнения, а также абстрактно-логический.

В ходе исследования обоснована целесообразность распределения земель обороны по функциональным типам (подтипами) землепользования. Предложена модель методологического процесса распределения земель

обороны в зависимости от основных функций земли в обществе и от оборонно-безопасных, социальных, экономических, экологических и технологических общественных интересов для установления режима (регламентов) землепользования. Приоритеты типов (подтипов) землепользования в пределах земель обороны рекомендуется расположить в порядке убывания, в зависимости от функций земли в развитии общества и обороноспособности страны.

Предложенный подход к распределению земель обороны позволит осуществить научно обоснованную их классификацию по типам (подтипам) землепользования и сформировать соответствующие режимы использования и охраны земель и других природных ресурсов. А также установить ограничения и обременения, благодаря этому обеспечится безопасность жизнедеятельности населения, как для нынешних поколений, так и для будущих.

Ключевые слова: землепользование обороны, категории земель, типы землепользования, режим землепользования.